

Notitie

Referentienummer
SR

Datum
22 maart 2012

Kenmerk
315099

Betreft
Quick scan natuur Hoornsebuurt te Purmerend

1 Inleiding

Bouwcompagnie is voornemens om de Hoornsebuurt te Purmerend op te knappen. Hiervoor worden enkele panden gesloopt en gerenoveerd. Hiervoor moet het vigerend bestemmingsplan gewijzigd worden.

Grontmij is gevraagd om een quick-scan natuur uit te voeren om de consequenties met betrekking tot natuur in kaart te brengen. Hierbij vindt een habitatcheck plaats waarbij de bebouwing wordt beoordeeld op de geschiktheid voor verblijf van vleermuizen.

In deze quick-scan natuur wordt, op basis van bestaande informatie en een oriënterend veldbezoek, een inschatting gemaakt van de natuurwaarden van het plangebied en de mogelijke relaties die er liggen met de omgeving. De quick-scan geeft inzicht in de noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, een Natuurbeschermingswet vergunning, de Nee- tenzij toets voor de EHS dan wel de noodzaak tot het uitvoeren van nadere inventarisaties of effectbeoordelingen. De quick-scan vormt daarmee de basis voor eventuele verdere procedures of vervolgonderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor de natuur.

2 Het plangebied en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied bevindt zich aan de rand van het centrum van Purmerend. Het plangebied wordt begrensd door Gedempte Where, Hoornselaan, Molenplantsoen en Hoornsebuurt. Het plangebied bestaat uit een klein hofje met woningbouw. Vrijwel het gehele terrein bestaat uit verhard oppervlakte, te weten woningbouw, infrastructuur en parkeerterrein.

In figuur 2 staat een ontwerp weergegeven van de toekomstige situatie. Er worden in totaal acht panden gesloopt en twee panden in pandig gerenoveerd. Uiteindelijk zal nieuwe woningbouw worden gerealiseerd en de openbare ruimte opnieuw worden ingericht.

Figuur 1: Ligging plangebied in Purmerend (rood).

Figuur 2: Schets toekomstige situatie.

Figuur 3: Foto's van het plangebied. linksboven= bebouwing aan het tuinhof rechterzijde, rechtsboven= Hoornsebuurt nummer 22, linksonder= bebouwing aan het tuinhof linkerzijde en rechtsonder= kanaal aan de noordzijde.

3 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten

Binnen een straal van drie kilometer bevindt zich het Natura 2000-gebied Polder Zeevang. Binnen deze straal bevinden zich geen overige Natuurbeschermingswetgebieden of Beschermde Natuurmonumenten. Polder Zeevang bevindt zich op meer dan 2 kilometer afstand van het plangebied. De voorgenomen plannen van de reconstructie en sloop zijn niet van invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van Polder Zeevang. Aangezien de bebouwing te midden van het centrum van Purmerend ligt en Polder Zeevang in het buitengebied op meer dan 2 km afstand ligt zijn de werkzaamheden niet waarneembaar in Polder Zeevang.

Figuur 4: Ligging Polder Zeevang (rood) binnen straal van 3 km van het plangebied (blauw)

EHS, EVZ en Weidevogelleefgebied

Het plangebied bevindt zich buiten de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, Ecologische verbindingzones en weidevogelleefgebied. De voorgenomen plannen hebben dan ook geen effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS en het functioneren van het weidevogelleefgebied.

Figuur 5: Ligging Ecologische hoofdstructuur nabij plangebied (rood) (bron: Structuurvisie vastgesteld door PS 21 juni 2010).

4 Soortenbescherming

Flora

Uit het bronnenonderzoek zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat hier ook geen geschikt habitat voor aanwezig is. Er worden hier geen zwaar beschermde plantensoorten verwacht. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

Zoogdieren

Het plangebied bestaat vrijwel geheel uit verhard oppervlakte van bestrating en bebouwing en biedt daarmee geen optimaal leefgebied voor zoogdieren. Algemene soorten zoals egel, mol en huisspitsmuis kunnen hier mogelijk wel voorkomen, dit zijn alle algemene soorten van tabel 1. In het kader van ruimtelijke ingrepen geldt voor deze soorten een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van Flora- en faunawet.

Tijdens een oriënterend veldbezoek (18-01-2012) zijn de te slopen panden beoordeeld naar geschiktheid voor vleermuizen. Dit veldbezoek is uitgevoerd door ecooloog S. Roodzand. Hierbij is vastgesteld of de bebouwing mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen biedt, hierbij is op de volgende elementen gelet:

- spouwmuur, dakpannen, kelders, luiken aan de muur, gevelbekleding, zolders, daklagen, kruipruimtes.
- sporen van aanwezigheid van vleermuizen, zoals poepsporen, keutels, vraatsporen en dergelijke.

De habitatcheck is op basis van de checklist van het Vleermuisprotocol¹ uitgevoerd. Aangezien de bebouwing op basis van bestaande elementen wordt beoordeeld, kan dit veldbezoek jaarrond worden uitgevoerd.

¹ Vleermuisvakbureau Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en. Gegevensautoriteit Natuur 2011. Vleermuisprotocol 2011, juni 2011.

Tijdens het oriënterend veldbezoek is de bebouwing in de Hoornsebuurt te Purmerend bezocht. De bebouwing is in de huidige situatie in gebruik als woningen. Hierbij is vastgesteld dat de bebouwing open stootvoegen bezit welke directe toegang bieden tot de spouwmuur. Deze open stootvoegen zitten of vrij laag bij het maaiveld of juist hoog tegen de dakrand. Daarnaast bezitten de panden een pannendak en meerdere ventilatieroosters. Vleermuizen kunnen gebruik maken van de ruimte tussen het dakbeschot om zo tot een verblijfplaats te komen.

Het pand aan de Hoornsebuurt nummer 22 lijkt echter wel ongeschikt als verblijfplaats. Het pand heeft geen spouwmuur en verkeert in slechte staat. Enkele ramen zijn reeds verwijderd en er zijn gaten/ kieren in de gevel aanwezig. Dit pand biedt geen constant klimaat en temperatuur en is daarmee ongeschikt voor verblijf van vleermuizen.

De overige panden met spouwmuur en pannendak bieden in de spouw en eventueel tussen het dakbeschot wel een constant klimaat en bieden in potentie geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Om deze reden dienen deze panden nader te worden onderzocht op verblijf en gebruik door vleermuizen.

Vogels

Alle vogels genieten bescherming onder Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels en broedsel is niet toegestaan. Verstoring van broedvogels treedt op wanneer er tijdens de broedperiode (circa 15 maart – 15 juli) werkzaamheden plaatsvinden. Waardoor broedgevallen worden verstoord, zoals vergraven van terrein waar groundbroeders nestelen. Het verstoren van broedsel (inclusief broedende vogels, nesten en eieren) is niet toegestaan (Flora- en faunawet).

Nesten van huismus en gierzwaluw zijn tevens jaarrond beschermd. Deze soorten nestelen over het algemeen in de dakgoot of onder/ tussen de dakpannen. Indien bij de sloop nesten van deze soorten worden verwijderd is ontheffing van Flora- en faunawet noodzakelijk. Tijdens het veldbezoek zijn geen individuen van huismus en gierzwaluw waargenomen, het veldbezoek heeft echter in de winterperiode plaatsgevonden en is niet geschikt om broedvogels te inventariseren. In het voorjaar dient nader te worden onderzocht op nestlocaties van huismus en gierzwaluw.

Indien voldoende mitigatie en compensatie plaatsvindt kunnen negatieve effecten worden voorkomen. Voor beide soorten betekent dit dat alternatieve nestlocaties (voor de sloop) moeten worden aangebracht zoals nestkasten, nestdakpannen en/of vogelvides. Op deze manier worden negatieve effecten voorkomen en is geen ontheffing noodzakelijk. Deze maatregelen dienen uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol en kunnen eventueel ter goedkeuring aan Dienst Regelingen worden voorgelegd.

Vissen

Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig en het plangebied biedt dan ook geen geschikt leefgebied voor (beschermde) vissen. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

Amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied zijn geen waterelementen aanwezig en het plangebied biedt dan ook geen optimaal leefgebied voor amfibieën. Aangezien het terrein vrijwel geheel uit verhard oppervlakte bestaat, worden deze hier ook niet verwacht. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

Daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend van reptielen. Het plangebied bevindt zich ook buiten het verspreidingsgebied van reptielen en worden hier gezien de inrichting ook niet ver-

wacht. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

Overige soorten

Gezien de inrichting en het gebruik van het terrein worden hier geen overige zwaar beschermde diersoorten verwacht. In dit kader treden geen negatieve effecten op en hoeven geen vervolg procedures in gang te worden gezet.

5 Conclusies

Natuurbeschermingswet

Er hoeven geen vervolgprocedures in gang te worden gezet.

Ecologische Hoofdstructuur

Er hoeven geen vervolgprocedures in gang te worden gezet.

Flora- en faunawet

In tabel 1 zijn de conclusies in het kader van de Flora- en faunawet weergegeven. In de tabel is voor de tabel 2/3 soorten van de soortgroepen welke binnen het plangebied mogelijk negatieve effecten ondervinden van de werkzaamheden, aangegeven of hiervoor aanvullend onderzoek en/of ontheffing noodzakelijk is. In de laatste kolom zijn mitigerende maatregelen opgenomen welke negatieve effecten voorkomen.

Tabel 1: Samenvatting voorkomen van tabel 2/3 soorten Flora- en faunawet met mogelijke effecten en vervolgprocedures.

Soortgroep	Soort	Bescherming FFW	Mogelijk effect	Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Indien aan- wezig, ontheffing- aanvraag noodzake- lijk?	Mitigatie
Flora	Nvt					
Zoogdieren	Vleermuizen	Tabel 3	Verstoring/ vernietiging	Ja	Ja	Buiten kritische periode werken en compenseren van verblijf.
Vogels	Broedvogels		Verstoring	Nee	Nee	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren,
	Huismus/ gierzwaluw		Verstoring/ vernietiging	ja	ja	Alternatieven nestloca- ties aanbrengen
Vissen	Nvt					
Amfibieën	Nvt					
Reptielen	Nvt					
Overige	Nvt					

6 Aanbevelingen

Indien het aanvullend onderzoek aantoont dat de bebouwing geen vaste verblijfplaats vormt voor vleermuizen, kan de sloop zonder aanvullende maatregelen plaatsvinden en is geen ontheffing van Flora- en faunawet noodzakelijk. Ditzelfde geldt voor nestlocaties van huismus en gierzwaluw.

6.1 *Zicht op 'Positieve afwijzing'*

Indien het aanvullend onderzoek wel aantoont dat de bebouwing een vaste verblijfplaats biedt voor vleermuizen is vóór de sloop ontheffing van Flora- en faunawet noodzakelijk. Indien voldoende mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen is er zicht op een positieve afwijzing. Dit is een schriftelijke bevestiging van Dienst Regelingen (onderdeel Ministerie van EL&I) om de werkzaamheden zonder ontheffing uit te voeren.

Deze mitigerende en compenserende maatregelen zijn afhankelijk van het de aangetroffen vleermuissoorten, aantallen vleermuizen en functies van de verblijfplaats. Op basis de ligging en inrichting van het terrein kan al worden gesteld dat op basis hiervan wordt verwacht dat hier (slechts) gewone- of ruige dwergvleermuis verblijven. Dit zijn relatief algemene gebouwbewonende soorten welke in bebouwd gebied worden aangetroffen. Beide soorten hebben slechts een beperkte openingen/ kiertjes nodig om tussen of achter te kruipen. Voor beide soorten is recent een Soortenstandaard² opgesteld, waarin per situatie een soort van stappenplan is vastgesteld. In dit stappenplan is voor verschillende situaties nodige maatregelen en werkwijze beschreven. Om het stappenplan te doorlopen is het noodzakelijk dat het aanvullend onderzoek naar vleermuizen is afgerond. Als dit het geval is en het stappenplan wordt doorlopen, is het verkrijgen van een positieve afwijzing gegrond.

Op deze manier zal het voorkomen van verblijvende vleermuizen geen belemmering veroorzaken in het toestaan van de voorgenomen plannen.

Uit de verspreidingskaarten blijkt dat meervleermuis, watervleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis ook in/ rond het plangebied voorkomen. Deze soorten zijn echter minder algemeen en deels boombewonende soorten. Naar verwachting komen deze soorten alleen vliegend en/of foeragerend voor binnen het plangebied. Voor deze soorten is ook (nog) geen Soortenstandaard beschikbaar en zal op basis van onderzoeksresultaten specifieke mitigatie/ compensatie moeten worden beschreven.

² Soorten standaards Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis:

<http://www.hetInVloket.nl/onderwerpen/vergunning-en-ontheffing/dossiers/dossier/flora-en-faunawet-ruimtelijke-ingrepen/soortenstandaards>

Bijlage1. Wet- en regelgeving van natuur

Natuurbeschermingswet

Handelingen die leiden tot (significante) negatieve effecten op de natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden mogen niet plaatsvinden zonder vergunning (artikel 19d, eerste lid).

Voor alle Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld, waarin wordt vastgesteld hoe en wanneer de doelen voor een gebied gehaald worden (instandhoudingdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer), die geen significante schade toebrengen aan de natuurwaarden, worden in een beheerplan opgenomen. Voor deze activiteiten dient een toetsing bestaand gebruik te worden uitgevoerd, waarbij de bestaande activiteiten ingedeeld zijn in één of meerdere categorieën:

1. Gebruiksvorm in beheerplan zonder wijzigingen/maatregelen;
2. Gebruiksvorm in beheerplan met wijzigingen/maatregelen;
3. Gebruiksvorm niet in beheerplan, vergunningsprocedure;
4. Gebruiksvorm niet in beheerplan.

Als het project niet is vermeld in het beheerplan en niet kan worden beschouwd als “bestaand gebruik”, betekent dat na moet worden gegaan in hoeverre een vergunning nodig is door middel van een voortoets. Het toetsingsschema van de Natuurbeschermingswet geeft de te nemen stappen weer, doch om één en ander wat te verduidelijken daarom een korte toelichting.

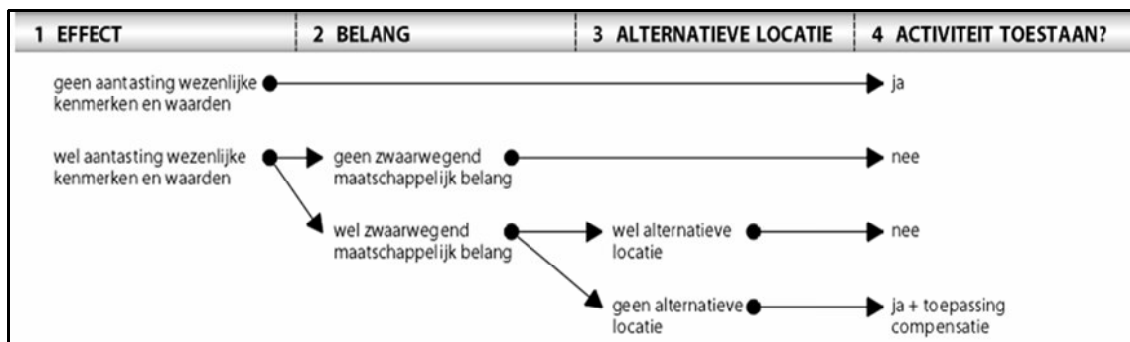
De voortoets geeft een indicatie of de geplande werkzaamheden leiden tot (significante) negatieve effecten op de gekwalificeerde habitattypen en habitatsoorten aan de hand van checklists van het Regiebureau Natura 2000. De volgende uitkomsten zijn mogelijk:

1. *Geen te verwachten negatieve effecten*, een vergunning is niet nodig.
2. *Negatief, niet significant effect verwacht*. In deze situatie wordt een verslechteringsvoorgescreven. Dit is een verdieplingslag van de voortoets met tevens hierin een voorstel voor mitigerende maatregelen. Deze toets heeft twee uitkomsten:
 - a. *De verslechtering is aanvaardbaar*, de vergunning wordt door bevoegd gezag verleend.
 - b. *De vergunning is niet aanvaardbaar*, de vergunning wordt geweigerd.
3. *Significant negatief effect verwacht*. In deze situatie wordt een passende beoordeling voorgeschreven. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis en het nemen van mitigerende maatregelen worden alle aspecten van de activiteit op zichzelf en in combinatie van cumulatieve activiteiten of plannen getoetst. De passende beoordeling heeft twee uitkomsten:
 - a. *Er treedt een niet significante verslechtering*, vergunning wordt verleend.
 - b. *Er treedt een significant effect op*, dan wordt een ADC-toets voorgeschreven bestaande uit een onderzoek naar Alternatieven, **Dwingende redenen van groot openbaar belang** en Compensatie van de verloren gaande waarden. Er zijn dan twee situaties:
 - i. *Het voldoet aan de ADC-voorwaarden*, vergunning wordt verleend.
 - ii. *Het voldoet niet hieraan*, vergunning wordt geweigerd.

Natuurbeleid

De Nota Ruimte vervangt het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingszones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS gebied dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies in kwaliteit en oppervlak dient te worden gecompenseerd.

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht, deze is gericht op de duurzame instandhouding van soorten. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Natuurbeschermingswet. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermd. Daarnaast is een beperkt aantal plantensoorten en ongewervelde beschermt. Voor soorten die vallen onder de bescherming van de wet gelden de volgende verbodsbepalingen met betrekking tot werkzaamheden in het buitengebied:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te veront- rusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van die- ren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te ha- len, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoe- ken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is niet toegestaan beschermde soorten planten en dieren te vervoeren, of onder zich te heb- ben.

Vrijstelling en ontheffing

Conform artikel 75 is het mogelijk om in bepaalde gevallen ontheffing of vrijstelling te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikelen 8 t/m 11 en 13. Sinds het vrijstellingsbesluit van 23 februari 2005 kent de Flora- en faunawet drie beschermingsniveaus, veelal aangeduid met tabel 1, tabel 2 en tabel 3. De bescherming van de broedvogels heeft een apart beschermingsregime en zijn sinds 25 augustus 2009 onderverdeeld in de categorieën 1 tot en met 5 en overige soorten.

tabel 1	Algemene soorten	Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen, onderhoud en beheer geldt een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.
tabel 2	Overige soorten	Wat betreft beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV (thans EL&I) goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).
tabel 3	Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMVB	Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt ten aanzien van deze soorten dat er altijd een ontheffing moet worden aangevraagd waarvoor een uitgebreide toets geldt. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor beheer en onderhoud is wel vrijstelling mogelijk indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode.
	Vogels	Vogels vormen een aparte categorie. Vogels worden vooral negatief geraakt in hun broedperiode. Voor het verstoren van nesten wordt over het algemeen geen ontheffing verleend tijdens het broedseizoen. Van een aantal soorten zijn vogelnesten en bijbehorend functionele leefgebied jaarrond beschermd en staan op de <i>'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'</i> van het ministerie van EL&I. Het betreffen broedvogelsoorten van de beschermingscategorieën 1 t/m 4 en in bepaalde gevallen ook van de beschermingscategorie 5. Een ontheffingsaanvraag voor het aantasten van deze verblijfplaatsen zal getoetst worden aan de zware toets (als bij tabel 3). Bescherming van broedvogels uit categorie 5 is jaarrond van toepassing indien ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit is bijvoorbeeld het geval als de soort lokaal zeldzaam is, als er bij een verstoring geen alternatieve nestlocaties beschikbaar zijn of als het aanbieden van een alternatieve (kunstmatige) nestlocatie niet mogelijk is.